

L'onada de fred a Santa Anna: "No podem deixar que cap dona dormi al carrer"

El fred cala fins als ossos. Encara més quan dorms al carrer. El perill de morir congelat és real per qui viu aquesta situació. Una manta és l'únic que et separa del món exterior. Així és com centenars de persones que dormien al carrer s'han trobat en l'onada de fred que ha afectat el país aquesta setmana. Moltes d'aquestes persones són dones. Amb els serveis d'acollida institucionals saturats, l'única opció disponible per moltes ha estat l'Hospital de Campanya de la parròquia de Santa Anna de Barcelona.

El **Dabo**, treballador de l'organització, vetlla perquè l'anomenada "Operació Fred" no s'oblidi de les més vulnerables. "No podem deixar que cap dona dormi al carrer", explica. Encara que ja és un ambient hostil per qualsevol persona, emfatitza que les dones estan en major risc d'integritat física. A Santa Anna arriben les persones a les quals les institucions no els hi han pogut donar resposta. A aquesta crida també s'afegeix el rector de la parròquia, **Peio Sánchez**: "El sistema està fallant a les persones més vulnerables com les dones, els ancians, les mares amb fills i els joves".

Hi ha tantes històries com vides a Santa Anna. Una d'aquestes comença amb un viatge ple de somnis. La **Claudia** i la **Priscila** són dues amigues que van arribar fa uns mesos del Perú. Les joves de 21 i 19 anys, respectivament, van venir amb una tercera amiga per iniciar una nova vida juntes a Barcelona. Els pares d'aquesta amiga van pagar els vols i s'ocupaven de sufragar les despeses dels primers mesos fins que trobessin feina. Amb l'arribada sorpresa de la seva parella, la convivència va començar a fer-se més difícil. Fins al punt que l'amiga va fer fora a la Priscila. La Claudia va anar-se'n amb ella per no deixar-la sola. Aquella nit van dormir en una estació de metro. El 26 de desembre de 2022 van començar a viure al carrer.

Tres dies després, quan a la Priscila li va baixar la regla, van buscar un lloc on dutxar-se. A partir d'aquell moment, la mecànica institucional va començar a funcionar. Van aconseguir dormir al Centre d'Acollida Nocturna d'Emergències (CANE) durant 5 nits, però després van marxar i es van quedar a la llista d'espera per tornar a entrar. Els serveis socials van aconsellar-les que provessin a Santa Anna, on les poden acollir fins a l'1 de febrer. En el seu dia a dia recorren la ciutat des de l'hospital de campanya, on dormen, fins al menjador social passant per les dutxes habilitades al Gimnàs Social Sant Pau del Raval. Tenen les seves pertinences repartides per les diferents consignes d'aquests edificis, cosa que els dificulta tenir un lloc estable. Parlen diàriament amb els seus pares que viuen al Perú, però no poden ajudar-les per falta de mitjans econòmics. És per això que intenten donar-los bones notícies: "No els volem preocupar, els hi diem que estem bé i que estem menjant".

Amb tot, les joves peruanes no defalleixen. Les educadores socials de la parròquia les assessoren sobre la seva situació i les indiquen quines opcions tenen. La Priscila vol trobar un equip de voleibol a la ciutat per tornar a jugar com feia al Perú i ambdues s'apuntaran a cursos de català per estar més preparades pel mercat laboral.

Les noies dormen amb una desena de persones al claustre de l'església. L'**Alba** i l'**Alberto** són una parella que també estaven en situació de carrer quan van començar a dormir a Santa Anna. L'Alba, de 29 anys, és natural de Sevilla i és mare de tres fills. Va venir a Catalunya fugint del pare dels seus fills que està en cerca i captura, acusat d'intentar matar-la quan ella estava embarassada de cinc mesos. L'Alberto, que vivia a Tarragona, va oferir-li quedar-se a casa de la seva mare. A conseqüència dels problemes psicològics de la dona, la mare de l'Alberto els va fer fora a tots dos l'1 de gener. En aquest cas, la parella no ha pogut anar al CANE perquè l'Alba està empadronada a Sevilla. "Això és molt dur", expressa, "el fred et cala als ossos". Ser dona ho veu

com un agreujant a la situació. "Jo perquè el tinc a ell", diu mentre assenyala l'Alberto, "però et sents en perill constantment". Agraeix la tasca de Santa Anna, però es lamenta de la falta de recursos: "No podem tornar fins a les 9 de la nit, què se suposa que hem de fer gairebé 12 hores al carrer?". Si no es resol la seva situació, té clar que tornarà a Sevilla on té la seva família. "No deixaré que el pare dels meus fills m'obligui a renunciar a la meua llar", conclou.

En aquests dies de fred, l'amistat també sorgeix entre els usuaris. L'Alba ha pogut conèixer a la **Rosa** i la **Maite**, una mare i una filla que també es troben provisionalment a l'hospital de campanya situat al centre de Barcelona. La Rosa té 67 anys i va treballar gran part de la seva vida, però mai va arribar a la cotització mínima i no rep prestació. La Maite, de 37 anys, treballava per mantenir-se a ella i a la seva mare. És graduada en dret, però la seva antiga feina no estava relacionada amb els seus estudis. Quan la van acomiadar van viure d'estalvis fins que un dia es van acabar. Mare i filla van començar a viure al carrer. "Almenys ens tenim l'una a l'altra", diuen. El carrer és molt solitari: "ningú et mira i quan et miren és malament".

Trobar Santa Anna, l'inici d'un canvi

En el seu cas, van trobar Santa Anna d'una manera quasi miraculosa. Caminaven pel carrer de Santa Anna quan la Rosa va veure l'entrada al pati de l'església. Va comentar-li a la Maite que potser allà les podrien ajudar. "T'ho estàs imaginant" o alguna frase semblant va ser la resposta de la seva filla. Estaven cansades. "La societat té aquesta visió: si estàs al carrer no existeixes", denuncia la Rosa. Afortunadament, a l'església sí que les van poder ajudar i creuen que trobar Santa Anna va ser el principi del canvi. Després d'aconseguir un lloc on dormir, la seva vida ha fet un gir. La Maite ha aconseguit una feina nova en una cafeteria. Això és motiu d'alegria per elles i totes les companyes. Però ara s'enfronten a nous reptes. De quina manera es pot compaginar treballar 8 hores diàries sense tenir un sostre fix? Descansar bé i dutxar-se diàriament esdevenen necessitats encara més importants. La Rosa, que acostumava a estar tot el dia amb la seva filla, passarà el dia al carrer amb l'Alba mentre la Maite treballa.

La Maite té clar que per molt que t'imaginis com és viure al carrer "no es pot comprendre sense viure-ho". Ser dona també ha complicat les coses: "Veuen que som dones i es colen a la cua". L'**Ayoub**, el voluntari de Santa Anna que els cuida a la nit, sap molt bé el que estan passant perquè ell també va viure un any al carrer. Originari de Casablanca, el jove de 28 anys treballava de socorrista abans d'arribar a la ciutat comtal. Vol iniciar el procés per tornar a exercir aquí. Mentrestant s'encarrega que tots els usuaris estiguin ben atesos i puguin portar la seva estada de la millor manera.

El sistema institucional està saturat. No hi ha places i deixa a aquestes persones fora. Mentrestant cada dia arriben més dones a Santa Anna.

Tots els relats es recullen a 3 graus, un matí gelat de gener.